

Valtion erityisavustuksia opetuksen ja varhaiskasvatuksen toimintaan

Opetvarh 08.12.2022 § 114
209/02.05.01.01/2022

Valmistelija Opetusjohtaja Tuomo Lukkari

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus tukevat valtionavustuksilla muun muassa koulutukseen, tieteeseen, kulttuuriin, liikuntaan ja nuorisotyöhön liittyvää toimintaa ja hankkeita. Ministeriö ja hallitus myöntävät avustuksia muun muassa kunnille ja kuntayhtymille, yhdistyksille, säätiöille, osakeyhtiöille ja muille rekisteröityneille yhteisöille. Myönnetyt avustukset ovat harkinnanvaraisia. Ministeriö ja Opetushallitus määrittävät harkintansa mukaisesti avustusten kohteen ja tavoitteet sekä käytettävissä olevat varat. Valtion talousarviossa päätetään linjaukset siitä, mihin käyttötarkoituksiin valtionavustuksia voidaan myöntää. Avustusten tavoitteet ja tarkemmat myöntökriteerit vaihtelevat avustusmuodoittain.

Jokaista erityisavustusta tulee hakea erikseen ja sitä voi käyttää vain ilmoitettuun tarkoitukseen. Ministeriö ja Opetushallitus antavat tietoja hakuajoista, avustusten hakuprosessista, myöntämisperusteista ja raportoinnista. Hakuilmoituksissa määritellään myös, keille avustus on tarkoitettu ja ketkä sitä voivat hakea. Valtionavustuslaissa on määritelty kaikkien valtionavustusten myöntämisen yleiset edellytykset. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus ovat sitoutuneet edistämään määrittelemiään yleisiä tavoitteita avustustoiminnassaan.

Valtionavustuslaissa säädetään yleisesti niistä perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä valtionavustuksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen avustusten käsittelyssä noudatetaan lisäksi toimialakohtaisia erityislakeja, joissa säädetään avustuksen saamisen edellytyksistä tietyissä avustusmuodoissa ja -kohteissa. Toimialakohtaisia erityislakeja ovat esim. laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta, yliopistolaki, liikuntalaki ja nuorisolaki.

Hakuilmoituksissa ilmoitetaan, kuinka suuren osuuden avustus voi pääsääntöisesti kattaa avustettavan toiminnan tai hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista. Tämän johdosta hakijan tulee varautua kattamaan jäljelle jäävä osuus jollakin muulla tulolla. Hakemuksessa esitetyn rahoitussuunnitelman perusteella ministeriö arvioi avustuksen tarpeellisen tason.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia. Osana hakemusten käsittelyä ministeriö arvioi hakemukset. Arvio perustuu kokonaisharkintaan. Kokonaisharkinnassa otetaan huomioon hakuilmoituksessa esitetyt hakukohtaiset myöntöperusteet, opetus- ja kulttuuriministeriön yleiset perusteet soveltuvin osin sekä valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset.

Kaikkiin saapuneisiin hakemuksiin laaditaan kirjallinen päätös. Asiantipalvelun kautta hakeneille päätös toimitetaan asiantipalveluun. Myönteinen valtionavustuspäätös sisältää mm. seuraavat tiedot:

- avustuksen käyttötarkoitus eli se, mihin avustusta saa käyttää
- myönnetty euromäärä
- avustuksen osuus avustettavan hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista
- avustuksen käyttöaika
- määräpäivä, jolloin hakijan on annettava selvitys avustuksen käytöstä
- maksusuunnitelma.

lin kunnan opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa on valmisteltu ja haettu vuonna 2022 seuraavia valtion erityisavustuksia:

1. Hankkeen nimi: Meidän li- Suomen harrastamisen toimintamalli

Hankkeen sisältö: Hankkeessa on mukana kaikki lin kunnan koulut. Säännöllistä viikoittaista harrastustoimintaa tarjotaan kaikille 1.-9.-luokan lin kunnan oppilaille. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Kerhot järjestetään pääsääntöisesti välittömästi koulupäivän jälkeen siten, että myös kuljetusoppilailla on mahdollisuus osallistua kerhoihin. Kerhotoiveet toteutetaan oppilaille tehtyjen kyselyjen tulosten perusteella.

Myönnetty avustus (OKM/AVI): 77 000 e (80% kokonaiskustannuksista)

Hankkeen kokonaissumma: 96 250 e

Hankkeesta käytetty v. 2022: 25 391 e marraskuun loppuun mennessä

Hankkeesta siirtyy v. 2023: 64 100 e

2. Hankkeen nimi: Lasten monipuolinen liikkuminen ja harrastaminen

Hankkeen sisältö: Hankkeen avulla jatketaan aikaisempien vuosien luontoliikkumista ja ympäristökasvatusta. Kouluilla järjestetään eräkerhoja ja kestävän kehityksen Eko-kerhoja. Yläkoulun oppilaille ja alakoulujen 6. luokan oppilaille järjestetään yhteisöllisiä vesiurheilukerhoja hyödyntäen Liikkuvan koulun kajakkeja, kanootteja ja sup-lautoja. Lin Tikkamäkeen järjestetään ohjattuja lautailukerhoja, hyödyntäen Liikkuvan koulun lautailuvälineitä. Kerhotoimintaa laajennetaan taidekerhoihin lin KulttuuriKauppilassa, missä paikalliset taiteilijat vetävät taidepajatyypistä kerhoa.

Myönnetty avustus (OPH): 16 000 € (70% kokonaiskustannuksista)

Hankkeen kokonaiskustannukset: 22 858 e

Hankkeesta käytetty v. 2022: 1 504 e marraskuun loppuun mennessä

Hankkeesta siirtyy v. 2023: 19 617 e

3. Hankkeen nimi: Kylvetään ruotsissa iiläisittäin

Hankkeen sisältö: Avustuksilla on tarkoitus tukea Suomen kielikoulutuspolitiikan mukaisesti suomalaisten monipuolisen ja syvällisen kielitaidon karttumista sekä koulutuksen alueellista tasa-arvoa. Vuonna 2021 vahvistetun Kansalliskielistrategian (Valtioneuvoston julkaisu 2021:87) suuntaviivoja ovat kansalliskielten aseman turvaaminen ja elävä kaksikielisyys. Kansalliskielistrategian päämääränä on salliva ja ennakkoluuloton kieli-ilmapiiiri, johon pyritään muun muassa vahvistamalla ja laajentamalla kielikylpytoimintaa. Kaksikielisen opetuksen tavoitteena on, että oppijat saavuttavat toiminnallisen kaksikielisyyden. Tavoite toteutuu tehokkaimmin, kun kaksikielinen opetus aloitetaan varhaiskasvatuksessa ja sitä jatketaan aina perusopetuksen loppuun asti.

Myönnetty avustus OPH): 42 000€ (90 % kokonaiskustannuksista)

Hankkeen kokonaiskustannukset: 46 666 e

Hankkeesta käytetty v. 2022: 1627 e marraskuun loppuun mennessä

Hankkeesta siirtyy v. 2023: 45 395 e

4. Hankkeen nimi: Kansainvälisyyden kehittäminen lissä

Hankkeen sisältö: Kansainvälisen toiminnan painopisteitä lissä ovat kansainvälisen toiminnan ja yhteistyöverkoston vakiinnuttaminen ja laajentaminen

sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden huomioiminen. Ilmastotyö ja kestävä kehitys ovat kiinteänä osana mukana toteutuksessa. Iin eri kouluille tarjotaan käytännön mahdollisuuksia päästä osallisiksi kansainväliseen toimintaan esim. kansainvälisyyspäivien ja Eurooppa-päivänvieton muodossa. Hankkeen puitteissa kouluille kutsutaan ulkomaisia vieraita ja kouluilla vierailee eri kielten taitajia tekemässä kielisuihkutuksia. Kouluilla on sekä kotimaisia että ulkomaisia yhteistyökouluja, joiden kanssa tehdään monipuolisia kansainvälisiä yhteistyöprojekteja

Myönnetty avustus (OPH): 28 960 € (80 % kokonaiskustannuksista)

Hankkeen kokonaiskustannukset: 36 200 e

Hankkeesta käytetty v. 2022: 893 e marraskuun loppuun mennessä

Hankkeesta siirtyy v. 2023: 34 200 €

5. **Hankkeen nimi:** Kestävyys- ja ilmasto-oppia kouluihin käytännössä

Hankkeen sisältö: Ilmastotyön edelläkävijät Ii ja Hämeenkyrö, joissa kestävä elämäntapa on nostettu keskiöön, haluavat yhteistyökumppaneina vaihtaa, kehittää ja levittää omia hyviä toimintamallejaan ilmasto- ja kestävyyskasvatuksessa. Toimintakulttuuria viedään kohti konkreettista ilmasto- ja kestävyyskasvatusta eri toimintatavoin yhteistyökumppaneiden tuella ja välineiden avulla. Lisäksi tarjotaan koulutusta opettajille, ohjaajille, pedagogisille johtoryhmille ja rehtoreille. Kehitetään toimintaa kolmella tasolla: koko koulu (toimintakulttuuri), johto (kehittäminen, kestävyysjohtaminen) ja henkilöstö (koulutus ja arjen tuki) sekä oppilaat (osallisuus, toiminnallisuus). Tavoitteena on ohjata ymmärtämään ihmisten tekemien valintojen vaikutuksia elämälle ja ympäristölle nyt ja tulevaisuudessa.

Myönnetty avustus (OPH): 140 175€ (90% kokonaiskustannuksista)

Hankkeen kokonaiskustannukset: 155 750 e

Hankkeesta käytetty v. 2022: 0 e marraskuun loppuun mennessä

Hankkeesta siirtyy v. 2023: 155 750 e

6. **Hankkeen nimi:** Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024

Hankkeen sisältö: Avustuksella palkattava lisähenkilöstö tukee lapsia ja nuoria koronaepidemiasta aiheutuneiden oppimiseen ja hyvinvointiin liittyvien ongelmien ehkäisyssä ja parantaa oppimisen edellytyksiä varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Nivelvaiheen yhteistyötä sekä aikaisemmissa hankkeissa kehitettyjä toimintamalleja kehitetään edelleen.

Varhaiskasvatukseen palkataan lisähenkilöstöä vastaamaan kokonaisvaltaisesti lasten ja perheiden tuentarpeeseen. Lisähenkilöstö jatkaa jo kehitetyn toimintamallin mukaista inklusiivista työskentelyä yhdessä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa, sekä edelleen kehittää nivelvaiheen saattaen vaihtaan - ajatusmallia lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta perusopetukseen, jotta voidaan ehkäistä lapsen oppimiseen, hyvinvointiin ja tukeen liittyviä ongelmia. Perusopetukseen tulevalle avustuksella lisätään henkilö- ja opetusresurssia, joka kohdennetaan korjaamaan oppilaiden oppimis- ja osaamisvajetta ja tukemaan koulupudokkuusriskissä olevia. Hankkeen avulla oppilaille lisätään tuki- ja samanaikaisopetusta, lisätään erityisopetusta ja koulunkäynninohjaajien antamaa tukea. Tukea tarvitseville yläkouluikäisille annetaan erityisen tehostettua opinto-ohjausta, jolla vahvistetaan opiskelutaitoja, ehkäistään koulupudokkuutta ja varmistetaan sujuva siirtyminen toiselle asteelle. Tukitoimet integroidaan moniammatillisella yhteistyöllä muuhun tarjottavaan tukeen, jotta positiivinen

vaikutus oppilaan kasvun ja oppimisen haasteisiin olisi mahdollisimman kokonaisvaltaista.

Myönnetty avustus (OKM): 163 000€ (95 % kokonaiskustannuksista) jako kouluille 97800€ ja vakaan 65200 €: Jako opetuspalvelut 60 % ja vaka 40 %

Hankkeen kokonaiskustannukset: 173 684 €

Hankkeesta käytetty v. 2022: 0 € marraskuun tilanne

Hankkeesta siirtyy v. 2023: 163 000 €

7. **Hankkeen nimi:** Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin

Hankkeen sisältö: Hankkeen avulla palkataan lukioon lisää henkilöstöresurssia, joka kohdennetaan opiskelijoiden opiskelun tukemiseen ja koronan aiheuttaman osaamisvajeen palkkaamiseen. Käytännössä opiskelijoille tarjotaan lisä- ja tukiopetusta. Ryhmänohjaajat ja opinto-ohjaaja käyvät opiskelijoiden kanssa henkilökohtaisia keskusteluja, joissa kartoitetaan opiskelijoiden hyvinvoinnin tilannetta ja opiskelujen tilannetta.

Myönnetty avustus: 42 250€ (95% kokonaiskustannuksista)

Hankkeen kokonaiskustannukset: 45 000 €

Hankkeesta käytetty v. 2022: 0 € marraskuun tilanne

Hankkeesta siirtyy v. 2023: 42 250 €

8. **Hankkeen nimi:** Valtion erityisavustus digitaalisiin taitoihin ja osaamiseen liittyvän hyvän pedagogisen toiminnan kehittämiseen varhaiskasvatuksessa osana Uudet lukutaidot -kehittämishjelmaa vuosille 2022-2023

Hankkeen sisältö: Tavoitteena on antaa kaikille varhaiskasvatuksen lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet ymmärtää ja saada valmiuksia medialuku- ja tv-taitoihin sekä ohjelmointiosaamiseen. Lapsille luodaan digitaitopohja vahvistamaan yhdenvertaista nivelvaihetta. Tavoitteena on, että varhaiskasvatuksen henkilöstö oppii hyödyntämään medialuku- ja tv-taitoja sekä ohjelmointiosaamista laaja-alaisesti ja pedagogisesti. Avustuksen avulla kehitetään hyvää ja yhdenvertaista pedagogista toimintaa, jonka tukena hyödynnetään Uudet lukutaidot -kehittämishjelmassa kehitettyjä kuvauksia sekä lin kunnan varhaiskasvatuksen ja opetustoimen tv- strategiaa. Toiminnassa otetaan laajemmin huomioon eri ikäryhmät varhaiskasvatuksessa. Digitutortoiminta sekä tvt -yhdyshenkilötoiminta vakiinnutetaan osaksi lin varhaiskasvatuksen toimintaa. Tavoitteena on kehittää digitaalista yhteistyötä huoltajien kanssa sekä lisätä huoltajien tietoisuutta medialuku- ja tv-taidoista sekä ohjelmointiosaamisesta varhaiskasvatuksessa

Myönnetty avustus (OKM): 86 400€ (80% kokonaiskustannuksista)

Hankkeen kokonaissumma: 108 000€

Hankkeesta käytetty v. 2022: 0 €

Hankkeesta siirtyy v. 2023: 86 400€

Kaikille hankkeille on perustettu ohjausryhmä ja valittu vastuuhenkilöt. lin kunnan opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut toimivat hankkeiden hallinnoijina ja pää toteuttajina. Talous- ja henkilöstöprosessit hoidetaan osana toimialan talousarviota ja prosesseja lin kunnan hallintosäännön, hankkeiden rahoitusehtojen, vallitsevan lainsäädännön ja hyvän hallinnon mukaisesti.

Jokaisen hankkeen suunnittelussa huomioidaan rahoittajan asettamat ehdot. Avustusta käytetään siihen tarkoitettuihin kohteisiin. Palkattava henkilöstö on osa lin kunnan henkilöstöä ja työsuhteissa sovelletaan kunta- ja opetusalan virka- ja työehtosopimuksia sekä työnantajan linjauksia. Erityisavustuksista muodostuu

oma seurattava kustannuspaikkansa, josta raportoidaan lautakunnalle kokousten yhteydessä ja valtuustolle talousarviohjeistuksen mukaisesti väliraporteissa.

Esittelijä	Opetusjohtaja Lukkari Tuomo
Päätösesitys	Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää hyväksyä esitetyt erityisavustukset ja ottaa ne osaksi toimialan talousarvioita ja toimintaa. Vuoden 2023 osalta esitetyt tulot ja menot on sisällytetty talousarvioon. Henkilöstövaikutukset on huomioitu vuoden 2023 henkilöstösuunnitelmassa.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.